

Læreplan dansk - Vor Frue Friskole

Introduktion

På Vor Frue Friskole danner og uddanner vi hele mennesker. Vores undervisning er præget af nærvær, tværfaglighed og høj faglighed med plads til nysgerrighed, fordybelse og medskabelse. Dansk er et bærende fag i dette arbejde – ikke blot som grundfag i læsning og skrivning, men som platform for at undersøge verden, dele tanker og idéer, engagere sig i samfundet og tage aktivt medansvar i fællesskabet.

Danskfaget understøtter elevernes sproglige, litterære og kulturelle dannelse. Gennem arbejdet med sprog og tekster opøver eleverne færdigheder i at læse, lytte, samtale, skrive og formidle, og de udvikler deres evne til at forstå, fortolke og bruge sprog bevidst og kreativt. Dansk på Vor Frue Friskole hænger tæt sammen med skolens pædagogiske praksis: undervisningen er værkstedsbaseret, projektorienteret og har et stærkt fokus på elevernes ansvar og myndighed i læringsprocessen.

Formål

Danskundervisningen har til formål at give eleverne indsigt i sprogets betydning som personligt, kulturelt og socialt redskab. Eleverne skal gennem faget opleve og erfare sprogets kraft og anvendelse i mangeartede kontekster – fra det nære til det globale. Dansk skal være en levende faglighed, hvor eleverne både får tekniske færdigheder og udvikler evnen til at forstå og forholde sig til tekster, mennesker og samfund.

Delmål og slutmål

Efter 3. klasse (Indskoling)

Det talte sprog

Kan lytte aktivt, stille spørgsmål og udtrykke egne erfaringer og følelser i samtaler.

- Deltager i samtaler og dramatiske udtryk med mimik, stemme og kropssprog.
- Bruger sprog til at fortælle, forklare og udtrykke holdninger i kendte situationer.

Det skrevne sprog – at læse

Læser enkle tekster med forståelse og kan genfortælle hovedindholdet.

- Forstår forskellen på fakta og fiktion og kan pege på hovedpersoner og miljø.
- Kender bogstavernes lyde og anvender forskellige læsestrategier (fx lyd ud, gætning, billedstøtte).

Det skrevne sprog – at skrive

- Skriver små sammenhængende tekster i genrer som eventyr, logbog og dagbog.
- Eksperimenterer med sprog, lyd og billeder i egne tekster.
- Kan anvende lydrette staveregler og modtage/give enkel respons.

Sprog, litteratur og kommunikation

- Deltager i litteratursamtaler med refleksion over tema og personer.
- Kender sprogets grundlæggende opbygning og forskel på tale og skrift.
- Udtrykker sig i forskellige medier – tekst, billede, lyd, drama.

Efter 5. klasse (Melletrin)

Det talte sprog

- Udtrykker sig klart i forskellige samtalsituationer og begynder at argumentere.
- Præsenterer fagligt stof i formidlingssituationer med modtagerbevidsthed.
- Deltager i og leder samarbejdssituationer i mindre grupper.

Det skrevne sprog – at læse

- Læser varierede tekster med forståelse og udpeger genre, tema og komposition.
- Anvender punktlæsning, nærlæsning og oversigtslæsning afhængigt af formål.
- Fastholder det væsentlige via notater, understregning og referater.

Det skrevne sprog – at skrive

- Skriver i flere genrer – fx refererende, fortællende og begyndende argumenterende.
- Indsamler stof og disponerer en tekst fra idé til færdigt produkt.
- Anvender afsnit, korrekt tegnsætning, og bruger sproglige virkemidler bevidst.

Sprog, litteratur og kommunikation

- Analyserer tekster med fokus på sprog, genre og budskab.
- Perspektiverer teksters temaer til egne og fælles erfaringer.
- Bruger digitale medier til produktion og informationssøgning.

Efter 9. klasse (Udskoling)

Det talte sprog

- Udtrykker sig nuanceret og situationsbestemt i diskussion, debat og præsentation.

- Anvender bevidst kropssprog, stemme og retoriske greb til at styrke budskabet.
- Lytter kritisk og reflekteret til andres udtryk og responderer hensigtsmæssigt.

Det skrevne sprog – at læse

- Læser komplekse fag- og skønlitterære tekster og forholder sig analytisk og kritisk.
- Identificerer temaer, virkemidler og samfundsmæssige perspektiver i tekster.
- Sammenligner teksters indhold, genre og form på tværs af medier og tid.

Det skrevne sprog – at skrive

- Skriver klart og bevidst i varierede teksttyper med fokus på modtager og formål.
- Udvikler egne tekster gennem planlægning, respons og redigering.
- Anvender korrekt og varieret sprog, tegnsætning og typografi.

Sprog, litteratur og kommunikation

- Reflekterer over sprogets magt og funktion i samfundet.
- Deltager i litteratursamtaler med analyse, fortolkning og perspektivering.
- Arbejder med tekst, billede, lyd og drama som formidlings- og udtryksformer.

Innovationskompetence og virkelighedsnær undervisning i dansk

Danskfaget understøtter elevernes innovationskompetence ved at udvikle deres evne til at identificere problemer, formulere idéer og udtrykke sig i både kendte og nye former. Eleverne arbejder med relevante og virkelighedsnære temaer, hvor de lærer at omsætte refleksion til handling – fx ved at lave podcasts, debatindlæg, kampagner eller forestillinger, som formidler et budskab til en konkret modtager.

Faget arbejder tværfagligt og projektorienteret sammen med fx samfundsfag, historie og billedkunst og indgår i helhedsorienterede undervisningsforløb. På denne måde styrkes elevernes evne til at se sager fra flere perspektiver og arbejde i kreative, kollaborative processer.

Mål for danskfagets bidrag til innovationskompetence

Efter 3. klasse

- Eleven kan udtrykke tanker og forslag mundtligt og skriftligt i kreative læringsrum.
- Eleven kan samarbejde med andre om at skabe små produkter med sproglig og æstetisk form.

Efter 5. klasse

- Eleven kan identificere et problem og udtrykke idéer til løsninger gennem danskfaglige udtryk (tekst, tale, billede).
- Eleven kan samarbejde om en fælles produktion og formidle viden eller holdninger til andre.

Efter 9. klasse

- Eleven kan anvende danskfaglige metoder og virkemidler til at analysere og formidle en samfundsrelevant problemstilling.
- Eleven kan planlægge og gennemføre en målrettet, kreativ formidling til en konkret modtager, fx i form af kampagne, podcast eller artikel.
- Eleven kan reflektere over egen rolle i samarbejde og innovation og indgå aktivt og ansvarligt i tværfaglige læringsprocesser.